

۱۲۰۸۲۲
شماره ۹

بسم الرحمن الرحيم

شناسنامه کتاب

عنوان: همیار مربی و والدین (مهدویت)

تدوین: طیبه شجاعی

ناشر: نسیم حیات

نوبت و تاریخ چاپ: اول/۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپخانه: وفا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۰۳۸۷-۰

قیمت: ۱۶,۰۰۰ تومان

سرشناسه: شجاعی، طیبه، ۱۳۵۹ -

عنوان و نام پدیدآور: همیار مربی و والدین (مهدویت)/تدوین طیبه شجاعی.

مشخصات نشر: قم: نسیم حیات، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۸۸ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۰۳۸۷-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق، -- ادبیات کودکان و نوجوانان

موضوع: Muhammad ibn Hassan, Imam XII -- Juvenile literature

موضوع: مهدویت -- انتظار -- ادبیات کودکان و نوجوانان

موضوع: Mahdism -- *Waiting -- Juvenile literature

موضوع: تعلیمات دینی اسلامی برای کودکان

موضوع: Islamic religious education of children

رده بندی کنگره: BP۲۲۴/۴

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۶۲ [ج]

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۹۶۴۷۶

فهرست مطالب

مقدمه	۴
فصل اول: (خودشناسی)	۸
- اعضای بدن من	۸
- کاربرد اعضای بدن من	۱۰
- توجه به نعمت ها	۱۱
فصل دوم: (خداشناسی)	۱۳
- شروع هر کار با بسم الله الرحمن الرحيم است	۱۳
- وجود خداوند	۱۵
- توجه به نعمت های خداوند	۱۷
- شکر نعمت های خداوند	۱۹
فصل سوم: (پیامبرشناسی)	۲۱
- ضرورت وجود پیامبر برای انسان ها	۲۱
- آشنایی با پیامبران اولوالعزم	۲۲
- پیامبران پیغام های خداوند را برای ما می آورند	۲۶
- معجزه حضرت محمد ﷺ	۲۸
- آشنایی با سیره ی پیامبر ﷺ	۳۰
- فرستادن صلوات	۳۹
- آموزش صلوات	۴۲
فصل چهارم: (امامشناسی)	۴۳
- معرفی دوازده امام	۴۳

- ۴۵ معرفی چهارده معصوم
- ۴۹ امام علی علیه السلام
- ۵۶ نهج البلاغه
- ۵۸ حضرت فاطمه علیها السلام
- ۶۲ امام حسین علیه السلام
- ۶۶ امام حسن عسکری علیه السلام
- ۶۸ فصل پنجم: (امام زمان علیه السلام شناسی)
- ۶۹ انتظار امام زمان علیه السلام
- ۷۱ دوران غیبت آقا امام زمان علیه السلام
- ۷۴ جشن نیمه شعبان
- ۷۶ یاران امام زمان علیه السلام
- ۷۷ سلام بر آقا امام زمان علیه السلام
- ۷۸ مسجد مقدس جمکران
- ۸۰ امام زمان علیه السلام کدام کار ها را دوست دارند؟
- ۸۲ دعای سلامتی آقا امام زمان علیه السلام
- ۸۴ ظهور آقا امام زمان علیه السلام
- ۸۷ منابع پیشنهادی جهت مطالعه بیشتر

مقدمه

«به نام مهربان ترین»

امام علی علیه السلام می فرمایند: «قلب کودک مانند زمین خالی است که هر بذری را در آن بکارند، رشد خواهد کرد.»^۱

قبل از اینکه وارد مبحث کتاب کار شویم، بهتر است یک شناخت مقدماتی و اجمالی از گروه مخاطب و ویژگی های خاص او داشته باشیم: بر اساس تحقیقات پژوهشگران رفتار و بازی های کودک تا سه سالگی، خودمحور و انفرادی است. و از این سن به بعد فرآیند اجتماعی شدن کودک آغاز می گردد. به همین دلیل این سن، زمان مناسبی است برای ورود و تعامل با محیط اجتماعی. کودکان ۳-۶ ساله به طور عمومی با روشی عینی یعنی از طریق محسوسات و امور ملموس به کاوش برای شناخت جهان می پردازند. لذا برای اجرای یک آموزش اثرگذار، ابزار و بازی دو رکن مهم در یادگیری و رشد اجتماعی کودک محسوب می شوند.

این نکته بسیار مهم را نیز باید توجه داشته باشیم که: کودک زیر ۷ سال را نباید به طور مستقیم آموزش داد و برای آموزش او باید از روش های تخصصی و عینی کمک گرفت. در مهد و پیش دبستانی مربی باید بداند که آموزش کودک در این سنین صرفاً باید به صورت غیرمستقیم و بیشتر از طریق تحریک تمام حواس پنجگانه اش صورت بگیرد. چون کودک مانند ما تجربه ی لازم برای تمرکز در کلاس

آموزشی رسمی را ندارد و شاید تحمل کلاس آموزشی برایش خسته کننده و کسالت آور باشد. لذا لازم است آموزش ها در خلال بازی طراحی شوند تا برای کودک ایجاد علاقه و انگیزه کنند. آموزش در این زمان بسیار دشوار و مهم است زیرا ریشه های آموزش را به وجود می آورد و باید کاملاً تخصصی و تکنیکی باشند.

از این نکته نیز نباید غافل شویم که مهارت های زندگی دائماً تذکر دادن به کودک نیست. اینکه به او بگوییم مؤدب باش، جلوی بزرگتر بایست، درست بخور، درست بشین، اینطوری حرف زن، اینطوری حرف بزن، سلام کن، خداحافظی نکردی. این ها نه تنها مهارت ها را بالا نمی برد بلکه اعتماد به نفس کودکان را نیز پایین می آورد. کودک برداشتی که ما از هر کدام از بایدها و نبایدها داریم را ندارد. پس باید به صورت تجربی بیاموزد که ادب یعنی چه؟ تربیت یعنی چه؟ هرچقدر ما برایش توضیح دهیم او به درک درست نمی رسد و باید تجربه کند. اگر کودک ما سلام نکرد یا خداحافظی را فراموش کرد نشانه آن نیست که او بی ادب است و بی ادب می ماند. او هنوز درک درستی از این واژه ها ندارد یا شاید زمان استفاده مناسب از آن را نمی داند. در هر صورت او را به اجبار و ادار به کاری که میل به انجام آن ندارد، نکنید. برای آموزش او روش ترغیب و تشویق بسیار مناسب است. هیچ وقت برای انجام ندادن رفتارهای اجتماعی احساس شرم و گناه به او ندهید و از جملاتی مانند بد است و زشت است و گناه دارد و... استفاده نکنید. برای انجام کاری اصرار و خواهش نکنید چون نتیجه ای نخواهد داشت

یا اگر هم داشته باشد موقتی است و زود از بین می رود.

بنابر تأکید بزرگان، دوران نونهالی دوران آغاز آموزش دینی است. در روایتی از حضرت علی علیه السلام نقل شده است که خطاب به فرزندشان امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند: «فرزندم! قبل از اینکه دل نرم تو سخت و فکر مشغول شود، من به تربیت تو اقدام کردم.»^۲ پس در سن نونهالی فطرت خداجوی کودک هنوز دست نخورده است و این ویژگی، کار مربی کودک را آسان می کند. همچنین در تعالیم دینی در یک مورد اجازه ی ریا داده شده است و آن: هنگام آموزش اعمال و اخلاق دینی به فرزندانمان است. یعنی انجام اعمال دینی در معرض دید کودک باشد تا او نیز به آن سمت و سو تشویق شود. مانند: خواندن نماز در کنار فرزند، انجام کار خیر با مشارکت فرزند و... برای همین توصیه شده است که در طول زندگی، دیگران را با رفتار خود به دین دعوت کنند. امام صادق علیه السلام در روایتی می فرمایند: «کُونُوا دُعَاءَ لِلنَّاسِ بِغَيْرِ السَّتِّكُمْ: مردم را با روشی غیر از زبانتان به سوی خدا دعوت کنید.»^۳ نتیجه اینکه: مربی کودک باید توجه داشته باشد که رفتار، اخلاق و کردار او، اولین معلم و آموزش دهنده ی کودک است. کودک اول مربی اش را می بیند و بعد حرف او را می شنود. پس؛ با حساسیت بالایی باید مراقب واژه هایی که با کودک به کار می برد و رفتارهایی که با او دارد، باشد.

۲- نهج البلاغه، نامه ۳۱

۳- بحار الأنوار، علامه مجلسی، ج ۶۷، ص ۳۰۹

در این مجال، برای شروع این آموزه ها از مبحث خودشناسی آغاز می کنیم که ریشه و پایه ی آموزه هاست. در این خصوص امام علی علیه السلام در جلد پنجم غرر الحکم می فرمایند: «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ: کسی که خود را بشناسد، تحقیقاً پروردگارش را می شناسد.»^۴

سپس وارد مبحث خداشناسی می شویم و بعد پیامبر شناسی با این عنوان که پیامبران پیغام خدا را برای ما می آورند. در ادامه مبحث امام شناسی و می رسیم به مبحث اصلی و نهایی این کتاب:

«امام زمان علیه السلام شناسی»

شیخ کلینی و غیر او از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده اند: که این دعا را تعلیم زراره فرمود که در زمان غیبت و امتحان شیعه بخوانند: «اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي نَفْسَكَ، فَإِنَّكَ إِن لَّمْ تُعَرِّفْنِي نَفْسَكَ، لَمْ أَعْرِفْ نَبِيَّكَ؛ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي رَسُولَكَ، فَإِنَّكَ إِن لَّمْ تُعَرِّفْنِي رَسُولَكَ، لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ؛ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ، فَإِنَّكَ إِن لَّمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ، ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي: خدایا خود را به من بشناسان، زیرا اگر خود را به من شناسانی فرستاده ات را نشناخته ام، خدایا فرستاده ات را به من بشناسان، زیرا اگر فرستاده ات را به من شناسانی حجت را نشناخته ام، خدایا حجت را به من بشناسان، زیرا اگر حجت را به من نشناسانی، از دین خود گمراه می شوم.»^۵

۴- غرر الحکم و درر الکلم، ۱۴۱۰ق، ص ۵۸۸

۵- اکمال الدین ج ۲ ص ۱۱ و ۱۲